

แหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรม
จังหวัดอุบลราชธานี

ญาณิศา พุทธิพงษ์
จีรนันท์ แก้ววิชัย
นาไวนา ภูมิภาค
ปิยะพร ผูกจันทร์

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิชาการรู้สารสนเทศ
และการเรียนรู้ (9011103)
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2568

แหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรม
จังหวัดอุบลราชธานี

ญาณิศา พุทธิพงษ์ เลขที่ 19
จีรนันท์ แก้ววิชัย เลขที่ 21
นาโวลา ภูมิภาค เลขที่ 22
ปิยะพร ผูกจันทร์ เลขที่ 23

Section 01

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิชาการรู้สารสนเทศ
และการเรียนรู้ (9011103)
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2568

คำนำ

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมและนำเสนอข้อมูลอันทรงคุณค่าเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว และศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งถือเป็นเมืองอู่อารยธรรมที่สำคัญยิ่งแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้จัดทำได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการสืบสานและเผยแพร่องค์ความรู้ ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมา ความงดงามของแหล่งท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ และขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเพณีแห่เทียนพรรษา และภูมิปัญญาท้องถิ่นต่างๆ เพื่อให้มรดกทางวัฒนธรรมเหล่านี้เป็นที่ประจักษ์ และได้รับการอนุรักษ์ไว้ มิให้เลือนหายไปจากความทรงจำของคนรุ่นหลัง

ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการจัดทำจึงได้รวบรวมเนื้อหา และเรียบเรียงข้อมูลอย่างละเอียด เพื่อให้รายงานฉบับนี้เป็นประโยชน์ ต่อการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจทั่วไป ให้ได้ทราบหนักถึงคุณค่าของราชธานีและวิถีชีวิตชาวอุบลราชธานี อีกทั้งเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้ยั่งยืนสืบไป

คณะกรรมการจัดทำ

สารบัญ

คำนำ

สารบัญ

สารบัญภาพ

บทที่

หน้า

1 ประวัติศาสตร์และข้อมูลทั่วไปจังหวัดอุบลราชธานี

1.1 ประวัติการก่อตั้งเมือง และดำเนินท้าวคำมง	1
1.2 ลักษณะภูมิประเทศ และคำขวัญประจำจังหวัด	2
1.3 ตราสัญลักษณ์ และดอกไม้ประจำจังหวัด	3

2 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ

2.1 สามพันโบก	4
2.2 อุทยานแห่งชาติดอยเตี้ยม และภาพเขียนสีจารีก	5
2.3 น้ำตกแสงจันทร์	6

3 ศาสนสถาน และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

3.1 วัดหนองป่าพง (หลวงปู่ชา สุภัทโธ)	7
3.2 วัดพระธาตุหนองบัว และเจดีย์พุทธคยาจำลอง	8
3.3 วัดสิรินธรารามภูร้าว	9

4 ประเพณี และเทศกาลประจำท้องถิ่น

4.1 ประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี	10
4.2 ประเพณีเหลาเรือไฟ และงานสมโภชแม่น้ำโขง	11
4.3 ฮีตสิบสอง คลองสิบสี่ และวิถีชาวลุ่มน้ำมูล	11

5 ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP)

5.1 ผ้ากาบบัว (ผ้าเอกสารลักษณ์ประจำจังหวัด)	12
5.2 หัตถกรรมเครื่องทองเหลือง และเครื่องจักสาน	13

สารบัญ (ต่อ)

5.3 อาหารพื้นเมืองและของฝากเลื่องชื่อ	14
บรรณานุกรม	15

สารบัญภาพ

ภาพที่

1 ท้าวคำแหง	1
2 แม่น้ำสองสี	2
3 หาดชมดาว	3
4 ดอกบัว	4
5 สามพันโบก	5
6 ผ้าแต้ม	6
7 น้ำตกแสงจันทร์	6
8 วัดหนองป่าพง	7
9 วัดพระธาตุหนองบัว	8
10 วัดสิรินธรวรารามภูพร้าว	9
11 แท่เทียนพระษา	10
12 เรือไฟ	11
13 ยี่ตสิบสอง คลองสิบสี่	12
14 ผ้ากาบบัว	13

สารบัญภาพ (ต่อ)

15 หัดกรรมเครื่องทองเหลือง	13
16 หมูปออบล และกวางจับอบล	14

บทที่ 1

ประวัติศาสตร์ และข้อมูลทั่วไปจังหวัดอุบลราชธานี

1.1 ประวัติการก่อตั้งเมืองและตำนานท้าวคำ旁

การก่อตั้งเมืองอุบลราชธานีมีความผูกพันอย่างลึกซึ้งกับประวัติศาสตร์การอพยพของชาวไทยคุ้งข้ามโขง โดยมีบุคคลสำคัญคือ พระปทุมวรราชสุริยวงศ์ (ท้าวคำ旁)

จุดเริ่มต้น ในช่วงสมัยกรุงธนบุรี (ประมาณ พ.ศ. 2314) เกิดความขัดแย้งในนครเขื่อนขันธ์กับแก้วบัวบาน (หนองบัวลำภู) ระหว่างเจ้าพระวอ-เจ้าพระตา กับพระเจ้าสิริบุญสารแห่งนครเวียงจันทน์

การสถาปนาเมือง ต่อมาในปี พ.ศ. 2335 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ 1) ท้าวคำ旁ได้ย้ายเมืองจากดอนมดแดงมาตั้งที่ "ห้วยแจระแม" ซึ่งภูมิประเทศดีกว่า และได้กราบบังคมทูลขอตั้งเป็นเมือง

พระราชทานนาม รัชกาลที่ 1 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกฐานะเป็น "เมืองอุบลราชธานี" และแต่งตั้งให้ ท้าวคำ旁 เป็น "พระปทุมวรราชสุริยวงศ์" เจ้าเมืองคนแรกของอุบลราชธานี

ภาพที่ 1 พระปทุมวรราชสุริยวงศ์ (ท้าวคำ旁)

ที่มา: <http://www.m-culture.in.th/>

1.2 ลักษณะภูมิประเทศและคำขวัญประจำจังหวัด

1.2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดอุบลราชธานีตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ที่ส่วนริมที่ 15 องศาเหนือ และส่วนแรงที่ 105 องศาตะวันออก เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางตะวันออกสุดของประเทศไทย (เป็นจุดที่เห็นดวงอาทิตย์ขึ้นเป็นที่แรกของประเทศไทย ณ ผาช่อนได มีเนื้อที่ประมาณ 1,611,265 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 10 ล้านไร่

1.2.2 ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปของจังหวัดอุบลราชธานี มีลักษณะเป็น ที่ราบสูงและที่ราบลุ่มแม่น้ำ (Plateau and River Basin) โดยพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินปนทรายและทินทราย โดยแบ่งลักษณะเด่นได้ดังนี้

1. พื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำ บริเวณตอนกลางของจังหวัด เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำมูลและแม่น้ำชี เหมาะแก่การทำเกษตรกรรม
2. พื้นที่ที่ราบสูงและภูเขา บริเวณทิศใต้และทิศตะวันออก มีเทือกเขานมดงรักกันпромแคนไทย - ก้มพูชา และมีแก่งทินหน้าตา สลับซับซ้อนตามแนวแม่น้ำขึ้น
3. แม่น้ำสายสำคัญ มี "แม่น้ำมูล" ไหลผ่านกลางจังหวัดจากทิศตะวันตกไปทิศตะวันออก และ "แม่น้ำชี"

ภาพที่ 2 แม่น้ำสองสี

ที่มา: <https://travel.mthai.com/>

1.2.3 คำขวัญประจำจังหวัด "อุบลเมืองดอกบัวงาม" แม่น้ำสองสี มีปลาแซบหลาย หาดทรายแก่งหิน ถิ่นไทย นักปราชญ์ ทวยราษฎร์ฝ่าธรรม งามล้ำเทียนพระราชา ผ้ากาบบัว"

ความหมาย

เมืองดอกบัวงาม ชื่อจังหวัดที่เป็นมงคล

แม่น้ำสองสี จุดบรรจบของแม่น้ำมูลและแม่น้ำโขง

มีปลาแซบหลาย ความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์ปลา โดยเฉพาะปลาบึกและปลาแม่น้ำมูล

หาดทรายแก่งหิน แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เช่น สามพันโบก หาดวัดใต้

ถิ่นไทยนักปราชญ์ แหล่งกำเนิดปุชนียบุคคล พระสงฆ์สายวิปัสสนา และศิลปินแห่งชาติ

ทวยราษฎร์ฝ่าธรรม ประชาชนยึดมั่นในพุทธศาสนา มีวัดวาอารามมากที่สุดจังหวัดหนึ่ง

งามล้ำเทียนพระราชา ประเพณีแห่เทียนพระราชาที่ยิ่งใหญ่ระดับโลก

ผ้ากาบบัว ผ้าทอเอกลักษณ์ประจำจังหวัด

ภาพที่ 3 หาดชมดาว

ที่มา: <https://travel.trueid.net>

1.3 ตราสัญลักษณ์และดอกไม้ประจำจังหวัด

สิงที่สะท้อนอัตลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานีอย่างชัดเจน มีดังนี้

ตราประจำจังหวัด: รูป "ดอกบัวบาน" ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ อยู่ภายในวงกลม

ความหมาย: สอดคล้องกับชื่อจังหวัด และเป็นการระลึกถึงกำเนิดของเมือง

ดอกไม้ประจำจังหวัด ดอกบัวหลวง หมายถึง ความบริสุทธิ์ สงบ และความศรัทธาในพระพุทธศาสนา ต้นไม้ประจำจังหวัด ต้นยางนา เป็นต้นไม้ที่มีอยู่มากในพื้นที่ และแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ สัตว์น้ำประจำจังหวัด ปลาบึก เนื่องจากอุบลฯ มีแม่น้ำโขงไหลผ่าน ซึ่งเป็นแหล่งอาศัยสำคัญของปลาบึก

ภาพที่ 4 ดอกบัว

ที่มา : <https://www.royalparkrajapruek>

บทที่ 2 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ

2.1 สามพันโบก

แห่งที่นิมนต์ให้ในลำน้ำโขง ตั้งอยู่ที่อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี เกิดจากการแส้น้ำกัดเซาะชั้นหินรายมานานนับพันปี จนกลายเป็นหลุมหรือแอ่ง (ภาษาอีสานเรียกว่า "โบก") จำนวนมากกว่า 3,000 แอ่ง มีรูปร่างสวยงามแปลกตา จนได้รับฉายาว่า "แกรนด์แคนยอนเมืองไทย"

สามารถเดินทางไปที่มีน้ำใสสะอาดตลอดปี

หาดหงส์ เนินทรายขนาดใหญ่ริมแม่น้ำโขงที่เกิดจากการพัดพาของตะกอนทราย ให้บรรยากาศคล้ายทะเลราย

ช่วงเวลาที่เหมาะสม: ควรมาเที่ยวในช่วงฤดูแล้ง (ประมาณเดือนพฤษจิกายน - พฤษภาคม) ซึ่งเป็นช่วงที่น้ำในแม่น้ำโขงลดระดับลงจนมองเห็นแกะแกร่งและโบกทินต่างๆ ได้อย่างชัดเจน

ภาพที่ 5 สามพันโบก

ที่มา : <https://thumbs.dreamstime.com>

2.2 อุทยานแห่งชาติผาแต้ม และภาพเขียนสีจารึก

พื้นที่อำเภอโขงเจียม อำเภอศรีเมืองใหม่ และอำเภอโพธิ์ไทร เป็นจุดที่สามารถ观赏พระอาทิตย์ขึ้นได้เป็นที่แรกของประเทศไทย (บริเวณพากะจะได้)

ภาพเขียนประวัติศาสตร์ สีโบราณยุคก่อนประวัติศาสตร์ อายุราว 3,000 - 4,000 ปี ปรากฏเรียงรายอยู่ตามเพิงพาเลียบแม่น้ำโขง

แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มหลัก โดยกลุ่มที่ใหญ่ และยาวที่สุดคือ "ผาแต้ม"

ลักษณะภาพ เป็นภาพเขียนสีแดง (สีดินแดง) แสดงวิถีชีวิตผู้คนในอดีต เช่น ภาพคน, มือແಡງ, สัตว์ (ช้าง, ปลาบึก, เต่า), และ เครื่องมือจับปลา (ต้ม)

แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงในอุทยาน: เสาเฉลียง (เสาหินรายรูปทรงคล้ายดอกเห็ด), ผาเจ๊ก, ผาเมย และจุดชมวิวแม่น้ำโขง ผังlarw

ภาพที่ 6 ผ้าแต้ม

ที่มา : <https://ubontrip.com/>

2.3 น้ำตกแสงจันทร์

ตั้งอยู่ที่บ้านทุ่นนาเมือง ตำบลนาโพธิ์กลาง อำเภอโขเงจีym (อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติผาแต้ม) มีเอกลักษณ์พิเศษที่ไม่เหมือนใคร คือสายน้ำตกจะไหลลอดผ่าน "รู" หินขนาดใหญ่ลึกลงสู่ถ่องน้ำเบื้องล่าง แทนที่จะไหลลงจากหน้าผาแบบปกติ คำว่า "แสงจันทร์" มาจากปรากฏการณ์ที่แสงของน้ำจากน้ำตกไหลลอดผ่านรูหิน เมื่อกระทบกับแสงจันทร์ในคืนวันเพ็ญ จะเป็นประกายสีขาวนวลสว่างามคล้ายแสงจันทร์ หรือมองดูหินด้านบนแล้วลักษณะคล้ายดวงจันทร์เต็มดวง

ภาพที่ 7 น้ำตกแสงจันทร์

ที่มา : <https://www.whenorwhere.com/>

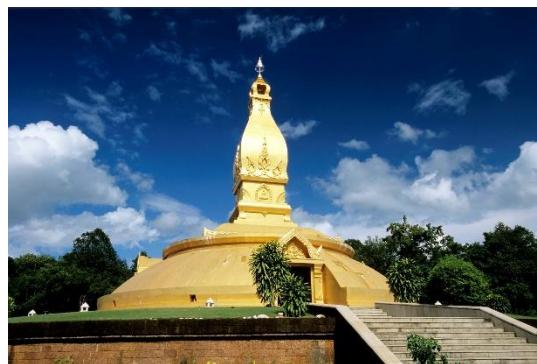
บทที่ 3

สถานสถาน และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

3.1 วัดหนองป่าพง

วัดหนองป่าพงคือการรักษาพื้นที่ป่าธรรมชาติอันร่มรื่น เงียบสงบ เพื่อเอื้อต่อการเจริญสมาริภawan ไม่มีสิ่งปลูกสร้างที่หруหาราฟุ่มเพ้อຍเกินความจำเป็น สถาปัตยกรรมภายในวัดเน้นความเรียบง่าย กลมกลืนกับธรรมชาติ สะท้อนปรัชญาความสมดุล และการละวางความยึดติดในวัตถุกลมกลืนกับธรรมชาติ ในวัตถุและมีศาสนวัตถุสำคัญคือเจดีย์พระโพธิญาณเถรเป็นเจดีย์รูปทรงระฆังคัวสีทองขนาดใหญ่ ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อบรรจุอฐิธาตุของหลวงปู่ชา สถาปัตยกรรมมีความผสมผสานระหว่างศิลปะพื้นถิ่นกับความร่วมสมัย ออกแบบให้มีความโปร่งและระบบอากาศได้ดี และมีพิพิธภัณฑ์พระโพธิญาณเถร อาคารจัดแสดงเครื่องอัญเชิญ ประวัติ และผลงานคำสอนของหลวงปู่ชา เพื่อให้พุทธศาสนิกชนได้ศึกษาแนวทางปฏิบัติของท่าน

นอกจากนี้ วัดหนองป่าพงยังเป็นต้นแบบของการบริหารจัดการวัดที่เน้นระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด โดยมุกติการที่มุ่งเน้นความเสมอภาคและความสามัคคีในหมู่คณะให้วัดแห่งนี้สามารถดำเนินงานเป็นศูนย์กลางทางจิตวิญญาณที่สำคัญทั้งยังเป็นสถานที่จัดงานอาเจริยบูชาในช่วงเดือนกรกฎาคมของทุกปี ซึ่งดึงดูดศิษยานุศิษย์จากทั่วโลกให้กลับมาปฏิบัติธรรมร่วมกันอย่างเนื่องแน่น

ภาพที่ 8 วัดหนองป่าพง

ที่มา : <https://cbtthailand.dasta.or.th/>

3.2 วัดพระธาตุหนองบัว

วัดพระธาตุหนองบัวสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2498 โดยมีกัลุ่มพุทธศาสนิกชนชาวอุบลราชธานีร่วมกันริเริ่ม เพื่อเป็นพุทธานุสรณ์ในโอกาสฉลองกิ่งพุทธกาล (ครบ 2,500 ปี แห่งการบูรณะของพระพุทธเจ้า) ภายในองค์พระธาตุเจดีย์ศรีมหาโพธิ์ มีลักษณะเป็นห้องโถงใหญ่ โดยมีแกนกลางเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุซึ่งบรรจุอยู่ในสูปจำลองขนาดเล็กอีกชั้นหนึ่ง รอบแกนกลางทั้ง 4 ทิศ ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี เป็นวัดรายวูร์ที่มีความโดดเด่นที่สุดในด้านพุทธศิลปสถาปัตยกรรม โดยเฉพาะการจำลองรูปแบบพุทธสถานจากประเทศอินเดียมาประดิษฐานไว้ในภาคอีสาน

สถาปัตยกรรม พระธาตุเจดีย์ศรีมหาโพธิ์ซึ่งเป็นจำลองแบบมาจากเจดีย์พุทธคยา สถานที่ตั้งรากฐานของพระพุทธเจ้าในประเทศอินเดีย องค์เจดีย์มีฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยอดทรงกรวยเหลี่ยม ประดับตกแต่งด้วยลวดลายปูนปั้นนูนต่ำรูปเทพพนม และลายไทยประยุกต์ ลงสีขาวตัดกับสีทองอร่ามภายในองค์พระธาตุบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ทำให้เป็นที่เคารพสักการะสูงสุดของชาวอุบลราชธานี

วัดพระธาตุหนองบัวยังมีบทบาทสำคัญในเชิงวัฒนธรรมประเพณี โดยเป็นแหล่งรวมซ่างฝีมือชั้นครูในการทำต้นเทียนพรรษา ทั้งประเภทแกะสลักและติดพิมพ์ วัดแห่งนี้มักได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดต้นเทียนพรรษาประจำปี และยังเป็นสถานที่เก็บรักษาต้นเทียนที่ได้รับรางวัลให้นักท่องเที่ยวได้ชมตลอดทั้งปี สะท้อนถึงภูมิปัญญาซ่างสิบหมู่ของชาวอุบลราชธานีได้อย่างชัดเจน

ภาพที่ 9 วัดพระธาตุหนองบัว

ที่มา : <https://lifestyleinthailand.com/>

3.3 วัดสิรินธรารามภูพร้าว

วัดสิรินธรารามภูพร้าว หรือที่นิยมเรียกกันว่า "วัดเรืองแสง" ตั้งอยู่บนเนินเขาสูงในอำเภอสิรินธร เป็นศาสนสถานที่มีความโดดเด่นในด้านทัศนียภาพและนวัตกรรมทางพุทธศิลป์

สถาปัตยกรรมศิลปะล้านช้าง

อุโบสถของวัดถูกดัดแปลงสถาปัตยกรรมมาจากวัดเชียงทอง เมืองหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาชนลาว ซึ่งมีลักษณะเด่นที่หลังคาเอ่นโค้งอ่อนช้อยช้อนลดหลั่นกันลงมา สะท้อนถึงความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมในลุ่มแม่น้ำโขง

ประติมากรรมเรืองแสง

จิตกรรมฝาผนังด้านหลังอุโบสถเป็นรูป "ต้นกัลปพฤกษ์" ที่ศิลปิน (คุณการ ปริญญาปุณโน) ได้ใช้สารเรืองแสงในการวาด เมื่อแสงอาทิตย์ลับขอบฟ้า ตัวภาพพวดจะดูดซับแสงในตอนกลางวันและเปล่งแสงสีเขียวอ่อนๆในความมืด และได้เป็นความงามทางศิลปะดึงดูดผู้คนให้เข้าหาศาสนานา

ด้านการท่องเที่ยว

ด้วยทำเลที่ตั้งอยู่บนยอดเขา ทำให้วัดแห่งนี้เป็นจุดชมวิวที่หันทิวศ์ที่สวยงาม สามารถมองเห็นทัศนียภาพของเขื่อนสิรินธร และด้านชายแดนซึ่งมองเมือง

ภาพที่ 10 วัดสิรินธรารามภูพร้าว

ที่มา : <https://www.sayhithailand.com/>

บทที่ 4

ประเพณี และเทศกาลประจำท้องถิ่น

4.1 ประเพณีแห่งเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

ประเพณีแห่งเทียนพรรษาถือเป็นประเพณีที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของจังหวัดอุบลราชธานีและมีชื่อเสียงระดับนานาชาติ จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในช่วงวันอาสาฬหบูชาและวันเข้าพรรษา ณ ทุ่งศรีเมือง

พัฒนาการทางประวัติศาสตร์: เดิมที่ชาวบ้านจะนำเทียนไขมัดรวมกันเพื่อถวายพระภิกษุสงฆ์สำหรับจุดให้แสงสว่างขณะปฏิบัติกิจในช่วงเข้าพรรษา ต่อมาได้มีการพัฒนาฝีมือช่างแกะสลัก (ช่างสกุลเมืองอุบลฯ) จนกลายเป็นการประดิษฐ์ขบวนแห่งเทียนพรรษาที่วิจิตรบรรจง

ประเภทของต้นเทียน: แบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก คือ

- ประเภทแกะสลัก การนำขี้ผึ้งมาหล่อเป็นลำต้นขนาดใหญ่ แล้วแกะสลักลายไทยหรือเรื่องราวพุทธประวัติลงไปบนเนื้อเทียน
- ประเภทติดพิมพ์ การนำขี้ผึ้งมาหล่อในแม่พิมพ์ให้เป็นลวดลายต่างๆ แล้วนำมาติดประดับลงบนโครงสร้างต้นเทียน

ภาพที่ 11 แห่งเทียนพรรษา

ที่มา : <https://mgronline.com/>

4.2 ประเพณีไหลเรือไฟ และงานสมโภชแม่น้ำโขง

ประเพณีไหลเรือไฟจะโดดเด่นในหลายจังหวัดริมโขง แต่ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี (โดยเฉพาะอำเภอโขงเจียม และเขมราฐ) มีการจัดประเพณีนี้เพื่อสืบสานศรัทธาและความเชื่อท้องถิ่น

คติความเชื่อ การไหลเรือไฟ (ลอยເຊື່ອໄຟ) ทำขึ้นเพื่อบูชาอยพะພຸທອບາທ ແລະขอ庥າຕ່ວພະແມ່ຄົງຄາ (ແມ່ນ້ຳໂຂງ) รวมທີ່ງການບູชาພູນາຄຕາມຄວາມເຂື່ອພື້ນຖິ່ນ

ลักษณะกิจกรรม มีการประดิษฐ์เรือไฟจากวัสดุธรรมชาติ เช่น ไม้ไผ่ ແລະตกแต่งด้วยตะเกียงนำ้มันนับแสนดวงให้เป็นรูปภาพต่างๆ ลอยไปตามลำน้ำโขงในยามค่ำคืน ช่วงเทศกาลออกพรรษา

งานสมโภชแม่น้ำโขงควบคู่กับไหลเรือไฟ ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีลุ่มน้ำ และเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างไทย-ลาว

ภาพที่ 12 เรือไฟ

ที่มา : <https://static.naewna.com/>

4.3 ฮีตสิบสอง คลองสิบสี่ และวิถีชาวลุ่มน้ำมูล

"ฮีตสิบสอง" คือจารีตประเพณีประจำ 12 เดือนของชาวอีสาน ส่วน "คลองสิบสี่" คือหลักปฏิบัติทางสังคมและปักร่องวิถีปฏิบัติ ชาวอุบลราชธานียึดถือฮีตสิบสองอย่างเคร่งครัด เช่น บุญคุณลาน (เดือนยี่), บุญข้าวจี่ (เดือนสาม), บุญพระเหวด (เดือนสี่) ซึ่งเป็นการผูกโยงพิธีกรรมทางศาสนาเข้ากับถุกกาลทำงานและวิถีชีวิตริมแม่น้ำมูล

ความสำคัญ ยึดสิบสองทำหน้าที่เป็น "ธรรมนูญทางสังคม" ที่สร้างความปึกแผ่น ให้สมาชิกในชุมชนได้มำทำ กิจกรรมร่วมกัน สร้างความกตัญญูต่อธรรมชาติและบรรพบุรุษ

ภาพที่ 13 ยึดสิบสอง คลองสิบสี่

ที่มา : <https://f.ptcdn.info/>

บทที่ 5

ภูมิปัญญาท้องถิ่นและผลิตภัณฑ์ชุมชน

5.1 ผ้ากาบบัว

ผ้ากาบบัว ได้รับการประกาศให้เป็น "ลายผ้าเอกลักษณ์ประจำจังหวัดอุบลราชธานี" ซึ่งสะท้อนถึงภูมิปัญญาการทอผ้า ขั้นสูง

องค์ประกอบลายผ้า: ผ้ากาบบัวเกิดจากการผสมผสานเทคนิคการทอผ้าพื้นเมือง 4 ชนิดเข้าด้วยกัน ได้แก่

1. ผ้าขาว: ใช้เป็นเส้นยืน
2. ผ้ามัดหมี่: เป็นลวดลายหลัก
3. ผ้ามุก: เป็นการยกดอกเพื่อเพิ่มมิติ
4. จกดาว: เป็นการตกแต่งเพิ่มเติม

ສັນລັກໝານ: ສີຂອງຜ້າກາບບັນດາເລື່ອນແບບສີຂອງກລືບດອກບ້າວ (ສຶ່ນພູມມ່ວງໄລ່ເຈດ) ຜົ່ງເປັນດອກໄນ້ປະຈຳຈຳຫວັດ ຕື່ອເປັນຈານທັດຕາຮົມສິ່ງທອ່ມີຄວາມຊັບຊັນແລະທຽງຄຸນຄ່າ

ກາພທີ 14 ຜ້າກາບບ້າວ

ທີ່ມາ : <https://media.readthecloud.co/>

5.2 ທັດຕາຮົມເຄື່ອງທອງເຫຼືອງ

ເຄື່ອງທອງເຫຼືອງບ້ານປະຈາວ ປຸ່ມໜັນບ້ານປະຈາວ ອ.ເມືອງອຸບລາ ເປັນໜຸ່ງບ້ານທີ່ສັບທອດຮົມວິວິກາຮ່ວຍທອງເຫຼືອງແບບໂປຣານດ້ວຍ "ວິວິຈີ້ຜິ່ນຫາຍ" ຜົ່ງເຫຼືອເພີ່ມແຮ່ງເດືອຍໃນປະເທດໄທ ພລິຕກັນທີ່ມີຂີ້ອເສີຍຄົ້ນ ຜອບ ເຂົ້າໝາກ ແລະ ກະຕິງ

ກາພທີ 15 ທັດຕາຮົມເຄື່ອງທອງເຫຼືອງ

ທີ່ມາ : <https://www.isangate.com/>

5.3 อาหารพื้นเมืองและของฝากเลื่องชื่อ

วัฒนธรรมอาหารของอุบลราชธานีได้รับอิทธิพลจากการย้ายถิ่นฐานของชาวเวียดนาม (ไทยเชื้อสายญี่วน) ผสมผสานกับรสชาติแบบอีสาน

หมูยออุบล เป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปเนื้อสัตว์ที่มีชื่อเสียงที่สุด มีเอกลักษณ์ที่เนื้อสัมผัสเด้งและหอมพริกไทยคำ ปัจจุบันมีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยเพื่อยืดอายุการเก็บรักษา

กวยจีบญวน เป็นอาหารเช้ายอดนิยม เส้นทำจากแป้งข้าวเจ้าผสมแป้งมัน ทำให้มีความเหนียวแน่น น้ำซุปกระดูกหมูรสกลมกล่อม สะท้อนถึงการผสมผสานทางวัฒนธรรมการกินที่ลงตัว

ภาพที่ 16 หมูยออุบล และ กวยจีบอุบล

ที่มา : <https://static5-th.orstatic.com/>

บรรณานุกรม

กระทรวงวัฒนธรรม. (ม.ป.ป.). พระบพิมภาราชสุริยวงศ์ (ท้าวคำ旁). สืบค้นจาก <http://www.m-culture.in.th/>
แนวทางน้า. (ม.ป.ป.). เรือไฟ. สืบค้นจาก <https://static.naewna.com/>
ประชุมสูงสาน. (ม.ป.ป.). หัตถกรรมเครื่องทองเหลือง. สืบค้นจาก <https://www.isangate.com/>
ผู้จัดการออนไลน์. (ม.ป.ป.). แท่เทียนพระชา. สืบค้นจาก <https://mgronline.com/>
CBT Thailand. (ม.ป.ป.). วัดหนองป่าพง. สืบค้นจาก <https://cbtthailand.dasta.or.th/>
Dreamstime. (ม.ป.ป.). สามพันโบก. สืบค้นจาก <https://thumbs.dreamstime.com>
Lifestyle in Thailand. (ม.ป.ป.). วัดพระธาตุหนองบัว. สืบค้นจาก <https://lifestyleinthailand.com/>
MThai Travel. (ม.ป.ป.). แม่น้ำสองสี. สืบค้นจาก <https://travel.mthai.com/>
OpenRice. (ม.ป.ป.). หมูยออบล. สืบค้นจาก <https://static5-th.orstatic.com/>
Pantip. (ม.ป.ป.). ฮิตสิบสอง คลองสิบสี่. สืบค้นจาก <https://f.ptcdn.info/>
Read The Cloud. (ม.ป.ป.). ผ้ากาบบัว. สืบค้นจาก <https://media.readthecloud.co/>
Royal Park Rajapruek. (ม.ป.ป.). ดอกบัว. สืบค้นจาก <https://www.royalparkrajapruek.org/>
Say Hi Thailand. (ม.ป.ป.). วัดสิรินธรารามภูพร้าว. สืบค้นจาก <https://www.sayhithailand.com/>
TrueID Travel. (ม.ป.ป.). หาดชุมดาว. สืบค้นจาก <https://travel.trueid.net/>
Ubon Trip. (ม.ป.ป.). พาเด็ม. สืบค้นจาก <https://ubontrip.com/>
When or Where. (ม.ป.ป.). น้ำตกแสงจันทร์. สืบค้นจาก <https://www.whenorwhere.com/>
